

Vergaderjaar 2009–2010

30 995

Aanpak Wijken

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN, WIJKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2009

In een artikel in de Volkskrant van donderdag 1 oktober jl. hebben de Eindhovense woningcorporaties Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl, Stichting Trudo, Wooninc. en Domein gesteld, dat zij «het vertrouwen in het krachtwijkenbeleid» opzeggen». De reden hiervoor is dat zij er niet meer in geloven dat de rijksoverheid zijn toezeggingen rond de verstrekking van subsidies voor projecten aan corporaties met woningbezit in de aandachtswijken zal nakomen.

Op 28 september jl. hebben deze woningcorporaties ook per brief aandacht gevraagd voor de impasse waarin zij met betrekking tot de uitkering van de projectsteun zitten.¹ Door de directeuren-bestuurders wordt gesteld, dat er «een zodanige vertraging is opgetreden, dat ernstig moet worden getwijfeld aan de continuïteit van dit deel van de krachtwijkenaanpak». Het krantenartikel en de brief treft u bijgevoegd aan.

Naar aanleiding van de berichtgeving in de media heeft uw Kamer een Algemeen Overleg aangevraagd op donderdag 8 oktober a.s. In deze brief treft u mijn reactie op beide publicaties aan.

Voor de goede orde geef ik allereerst aan wat wel en niet aan de orde is. Centraal in de discussie staat de projectsteunregeling en niet de wijkenaanpak als geheel. Dit is ook de essentie van de brief van de Eindhovense woningcorporaties van 28 september jl. Het «failliet» van de wijkenaanpak, zoals wordt gesteld in de «kop» van het artikel in de Volkskrant is nadrukkelijk gekoppeld aan de vertraging die is ontstaan bij de uitbetaling van de projectsteun. Een problematisering van de wijkenaanpak zoals nu gebeurt is niet aan de orde en doet geen recht aan de inspanningen die op dit moment in de wijken plaatsvinden. In het tweede gedeelte van deze brief kom ik daar op terug.

Voorgeschiedenis

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

In september 2007 hebben het Rijk en de corporatiesector een onderhandelaarsakkoord gesloten over de financiële steun van € 750

miljoen voor 10 jaar van de woningcorporaties buiten de 40 aandachts-wijken voor hun collega-corporaties die in de 40 wijken actief zijn (TK 2007–2008, 30 995, nrs. 11 en 12). Door onderlinge verdeeldheid is de corporatiesector niet in staat geweest om deze afspraak om te zetten in een onderlinge steunregeling. Mijn ambtsvoorganger is toen zelf met een projectsteunregeling voor de 40 wijken gekomen. Zij heeft een heffing van €75 miljoen per jaar opgelegd aan de woningcorporaties buiten de 40 wijken. De corporatiesector is op het punt van de heffing zwaar verdeeld. Van de in totaal 455 corporaties hebben 211 corporaties hiertegen bezwaar gemaakt.

Een belangrijk argument van de bezwaarmakers is dat de Europese Commissie deze projectsteunregeling, die staatssteun zou zijn, nog niet had goedgekeurd. De projectsteunregeling loopt mee in de al langer lopende, maar nog niet afgeronde discussie met de Europese Commissie over staatssteun aan woningcorporaties. Hangend dit overleg en gezien het grote aantal bezwaren, heb ik de corporatiesector voor een tweede keer opgeroepen om zelf met een breed gesteunde oplossing te komen. Absolute voorwaarde voor mij was dat de corporaties in de 40 aandachts-wijken de door hen met de gemeenten gemaakte afspraken voor 10 jaar ten volle (kunnen) nakomen.

Medio september heb ik moeten constateren dat de woningcorporaties niet tot zo'n gezamenlijke regeling hebben kunnen komen. De corporatiesector is intern nog steeds volledig verdeeld over de uitwerking van de onderlinge financiële steun voor de 40 wijkenaanpak.

Ik ben nu bezig om het overleg met de Europese Commissie over de staatssteun af te ronden en wil u verzoeken om mij aan het begin van het debat op donderdag aanstaande in de gelegenheid te stellen om de laatste stand van zaken toe te lichten.

Overleg met de corporaties

In het licht van deze voorgeschiedenis vind ik het ongehoord dat de woningcorporaties uit Eindhoven in de media hebben gesteld dat zij in de toekomst niet meer meedoen aan de uitvoering van de wijkenaanpak. Ik verwacht van partners dat ze met mij het gesprek aangaan en niet via de krant, over de hoofden van bewoners heen, hun zorgen verkondigen. Dit schaadt het vertrouwen dat we wel in elkaar moeten hebben. We staan voor dezelfde zaak en het is mijn inzet om weg te komen uit de conflicten van de laatste jaren. Voor overleg met de corporaties ben ik ten alle tijde beschikbaar; voor conflicten niet.

Op 1 oktober jl. heb ik de directeur-bestuurders van de vier Eindhovense woningcorporaties uitgenodigd voor overleg over deze kwestie. Hierbij hebben zij aangegeven de projectsteunregeling niet te zien zitten. Communiceren via de media hierover zoals vorige week heeft plaatsgevonden vind ik echter ongepast, met name omdat het over de hoofden en ten koste van de bewoners gaat. Dit heb ik in het overleg nadrukkelijk naar voren gebracht.

De onvrede over de regeling begrijp ik. Tegelijkertijd heb ik geconstateerd dat er in de sector sprake is van een tweedeling en dat op dit punt de onderlinge solidariteit niet van de grond komt, waarbij ik tevens heb gewezen op het overleg met de Europese Commissie.

Voor de goede orde: de corporaties hebben mij in dit overleg verzekerd dat deze kwestie geen negatieve consequenties zal hebben voor de voortgang van de wijkenaanpak in de drie Eindhovense wijken zelf. De gemeente Eindhoven had al aangegeven onverkort met de wijkenaanpak door te gaan.

Naar aanleiding van het gesprek heb ik op 7 oktober a.s. een afspraak met een afvaardiging van de bewoners van de Eindhovense aandachtswijken om over deze situatie door te praten.

De voortgang van de wijkenaanpak

Samen met de woningcorporaties hebben rijk en gemeenten aan de bewoners de belofte gedaan om hun perspectief te verbeteren en hun wijken er weer bovenop te helpen. De zwaarte, complexiteit en de volharding van de problematiek in de aandachtswijken vragen om een andere aanpak dan in het verleden gebruikelijk was; nodig is een meer wijkgerichte benadering met investeringen door gemeenten, woningcorporaties, politie, ondernemers en welzijnswerkers, die alle tegelijk de schouders er onder zetten en de moed hebben om over hun eigen schutting heen te kijken en samen te werken met de bewoners en met elkaar. De overheid heeft met de corporaties een afspraak gemaakt om hier samen 10 jaar lang hard aan te werken. Het Rijk zal hierbij zijn afspraken nakomen, van de woningcorporaties verwacht ik niet anders.

Het goede werk dat tot nu is gedaan moet met kracht worden voortgezet. Recente onderzoeksresultaten laten zien dat de leefbaarheid in de 40 aandachtswijken in de afgelopen periode sneller is verbeterd dan in andere wijken. Het artikel «Een laboratorium van vernieuwing» in de Volkskrant van 30 september jl. geeft aan wat er ook in Woensel-West in Eindhoven inmiddels tot stand is gebracht; nieuwbouw, een schonere en veiligere leefomgeving, ondernemerschap en een multifunctioneel schoolgebouw. Het verschil met de vroegere wijkverbetering is dat al deze initiatieven nu niet naast elkaar van de grond komen, maar ook deel uitmaken van een totaalplan voor de wijk. «Er zit een systeem» in, zoals een buurtbewoner het mooi verwoordt.

Naast deze zichtbare resultaten zie ik tijdens mijn (inmiddels 35) wijkbezoeken ook een andere werkwijze. De lokale partijen hebben de wijkenaanpak aangegrepen om hun onderlinge samenwerking effectiever en efficiënter te maken. Hun slagkracht is vergroot. De samenwerking tussen gemeenten en corporaties is flink verbeterd en bewoners zijn waarschijnlijk nog nooit zo sterk bij de uitvoering van de plannen voor hun wijk betrokken geweest. Ook zie ik constructieve samenwerking ontstaan tussen winkelstraatmanagers en ondernemers, tussen de verzuimambtenaar en ouders, tussen politie en bewoners.

Ook de inzet van de overheid zelf is veranderd. Met de achter de voordeur-aanpak gaat de overheid pro-actief naar bewoners toe met het doel hen een nieuw perspectief te bieden. Het beschikbaar stellen van bewonersbudgetten zorgt er voor dat bewoners zelf initiatieven nemen.

In november a.s. zal ik u over de voortgang van de wijkenaanpak in de Voortgangsrapportage wijkenaanpak 2009 nader informeren. De wijkenaanpak zorgt voor energie en dynamiek in de wijken. De verbindingen tussen instanties die in de wijken actief zijn en de ontmoetingen tussen de verschillende bevolkingsgroepen geven een toenemend gevoel van zelfvertrouwen bij de bewoners. Ik zie dat zij steeds meer zelf het initiatief nemen om weer deel te nemen aan de samenleving.

Nu «de stekker eruit halen», zoals de Eindhovense woningcorporaties in de Volkskrant aangaven, zou dit afbreken, nog vóór het goed en wel tot resultaten heeft kunnen leiden. Dat wil niemand, en daarom moeten corporaties er ook niet mee dreigen.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
E. E. van der Laan